

Nr 246.

Av herr **Lindhagen**, om rätten att utan prövning vinna inträde i i privatläroverks lägsta klass m. m.

För att främja enhetsskolan, även med de privata skolorna såsom medel, har föreslagits en kuriös ordning. Såsom villkor för statsbidrag föreskrives nämligen, att elever i treklassig folkskola skola ha tillträde till den privata skolans lägsta klass utan prövning i andra ämnen än modersmålet och matematik. Från skolornas egna förberedande tre klasser, där prövning hittills ej fordrats för övergång, skall nu prövning ske i alla ämnen. Detta smakar väl något av ren politik. Folkskolans elever sägas ju i genomsnitt vara av åtskilliga skäl mera efterblivna efter treåriga studier än eleverna i privatskolornas förberedande klasser. Kontrollen från den offentliga skolan betyder sålunda föga, under det att den privata skolan har ett intresse av, att eleverna i dess förberedande klasser äro så utrustade, att de ej förrycka undervisningen i fortsättningen.

Skall enhetsskolan främjas på denna inslagna väg, är väl det enda rationella att giva folkskolans elever företrädesrätt till inträde i den subvenerade privatskolan utan någon föregående prövning samt medgiva tillträde för andra barn endast i mån av utrymme.

Emellertid är propositionen fortfarande byggd på fri rättighet att skapa privatskolor och då finns väl ingen anledning att göra ett undantag för detta fall. Den, som tar avstånd i möjligaste mån från examen rigorosum, (se motion nr 243), måste därför tillstyrka fritt tillträde utan inkquisition från båda de förberedande skolorna eller ock att prövning även från den privata förberedande skolan endast äger rum i modersmål och matematik. Förmodligen är matematik utvald, därför att den på detta stadiet endast kommer att omfatta de elementäraste grunderna. Annars borde uppmärksamheten riktas även på andra ämnen i stället för matematik- vilken som bekant liksom gökungen i boet tillåtes tränga ut andra begripligare ämnen och även är hatad av barnen såsom ett av deras värsta plågoris. Svenskan är också näst matematiken bland barnen det mest hatade ämnet, och det är kanske därför de skola examenplågas även i detta ämne.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen — med anledning av propositionen om det högre skolväsendet och därest propositionens konsekvens, ett faktiskt förbud för subvenerat privatläro-

verk att inrätta en förberedande småskola, ej göres gällande — ville uttala sig för och hos Kungl. Maj:t förorda, att inträde i privatläroverks lägsta klass skall tillstädjas såväl elev, som genomgått folkskolans tre lägsta klasser, som ock elev från läroverkets egen förberedande treklassiga skola utan särskild prövning i någotdera fallet

eller, om detta ej bifalles, att prövning i båda fallen må ske endast i modersmålet och matematik.

Stockholm den 18 mars 1927.

Carl Lindhagen.